Lietas Nr. A420407712
Lietas arhīva Nr. 104AA-0210-14/5

SPRIEDUMS

2013.gada 9.maijā

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese I.Vīgante,

tiesneses I.L.Zemīte un I.Logina

apelācijas kārtībā rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par akciju sabiedrības /sabiedrība A/ (reģ. Nr./reģistrācijas numurs/) saukšanu pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK) 150.^{3} pantā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu, sakarā ar akciju sabiedrības „/sabiedrība A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 7.novembra spriedumu un

konstatēja

2012.gada 20.janvārī Rīgas pilsētas Īres valdes loceklis sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu CB Nr.013009 par pamatpakalpojuma (apkures) nesniegšanu dzīvojamās telpas /adrese/, īrniecei /pers. C/ (1.sēj., l.l. 74.), administratīvā pārkāpuma protokolu CB Nr.013010 par pamatpakalpojuma (apkures) nesniegšanu dzīvojamās telpas /adrese/, īrniecei /pers. D/ (1.sēj., l.l. 108), administratīvā pārkāpuma protokolu CB Nr.013011 par pamatpakalpojuma (apkures) nesniegšanu dzīvojamās telpas /adrese/, īrniecei /pers. E/ (1.sēj., l.l. 146), administratīvā pārkāpuma protokolu CB Nr.013012 par pamatpakalpojuma (apkures) nesniegšanu dzīvojamās telpas /adrese/, īrniekam /pers. F/ (1.sēj., l.l. 180), administratīvā pārkāpuma protokolu CB Nr.013013 par pamatpakalpojuma (apkures) nesniegšanu dzīvojamās telpas /adrese/, īrniecei /pers. G/ (1.sēj., l.l. 219) un administratīvā pārkāpuma protokolu CB Nr.013014 par pamatpakalpojuma (apkures) nesniegšanu dzīvojamās telpas /adrese/, īrniecei /pers. H/ (1.sēj., l.l. 258), tādejādi pārkāpjot likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 11.pantu, par ko ir paredzēta atbildība Latvijas APK 150.^{3} pantā.

2012.gada 7.februārī Rīgas domes Administratīvā komisija pieņēma lēmumu Nr.D57 5-9 (turpmāk tekstā arī – Lēmums), par konstatēto pārkāpumu, uzliekot AS /sabiedrība A/ naudas sodu 1707,45 *euro* (Ls 1200) apmērā.

AS /sabiedrība A/ Administratīvajā rajona tiesā iesniedza pieteikumu par Lēmuma atcelšanu.

Ar Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 7.novembra spriedumu Lēmums ir atstāts negrozīts, bet AS /sabiedrība A/ sūdzība noraidīta.

AS/sabiedrība A/ (turpmāk arī - sūdzības iesniedzējs) par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 7.novembra spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību, kurā lūdz spriedumu atcelt.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka pārsūdz spriedumu pilnā apjomā, sekojošu apsvērumu dēļ.

Sūdzības iesniedzēja ieskatā, Iestāde, izdodot administratīvo aktu un tiesa, taisot spriedumu par pārsūdzēto administratīvo aktu nav pienācīgi ievērojusi Administratīvā procesa likumā ietvertos tiesību principus un faktiskos situācijas apstākļus, kā rezultātā sūdzības iesniedzēja tiesībām ir radies nepamatots un pārmērīgs aizskārums.

Ne Iestāde, ne Administratīva rajona tiesa nav ņēmusi vērā ēkas faktisko un tehnisko stāvokli, kādēļ siltuma nodrošināšana bija apgrūtināta un neiespējama ēkai /adrese/ (turpmāk tekstā - Nekustamais īpašums). Pēc Nekustamā īpašuma iegādes sūdzības iesniedzējs organizēja tā vispārējo tehnisko apsekošanu. Apsekošanas rezultāta tika sastādīts sertificēta būveksperta /pers. J/ 2011.gada 21.marta ēkas tehniskais apsekošanas atzinums, kurā ir norādīts, ka Nekustamajam īpašumam ir jāveic kapitālais remonts. Kā arī, ka ilgstošas ekspluatācijas un savlaicīgas profilakses remonta neveikšanas rezultātā vairākas konstrukcijas nolietojušās, bojātas un deformētas, nolietojušies un bojāti arī ēku iekšējie inženiertīkli un pašreizējais dzīvokļu plānojums un labiekārtojums neatbilst spēkā esošo Latvijas Būvnormatīvu prasībām. Bez tam, atzinumā norādīts, ka, lai nodrošinātu dzīvojamās ēkas normālas turpmākās ekspluatācijās iespējas, neatliekami jāveic tās renovācija (kapitālremonts) ar visu bojāto konstrukciju nomaiņu, remontu vai pastiprināšanu, kā arī bojāto inženiertīklu nomaiņu. Kā arī konstatēts, ka ēkas renovācijas darbi, kas saistīti ar nesošo konstrukciju nomaiņu vai pastiprināšanu, atbilstoši celtniecības drošības tehnikas prasībām, veicami no iedzīvotājiem atbrīvotā ēkā vai tās zonā. Šī iemesla dēļ, lai netiktu apdraudēta iedzīvotāju dzīvība un veselība, un ēka atbilstu visām būvnormatīvu prasībām, tika pieņemts lēmums Nekustamajā īpašumā veikt kapitālo remontu.

Starp sūdzības iesniedzēju un AS „Rīgas siltums" 2011.gada 18.augustā tika noslēgts Līgums Nr.43004955 (54727) par siltumenerģijas piegādi un lietošanu dzīvojamā ēkā, taču apkuri neizdevās pieslēgt.

SIA „G&K Siltums" 2011.gada 1.novembrī veica dzīvojamās ēkas apkures sistēmas apakšējās sadales tehnisko vērtējumu (turpmāk - Tehniskais vērtējums) un norādīja, ka tā ir neapmierinošā stāvoklī un nepieciešams veikt cauruļvadu, noslēgarmatūras un izolācijas nomaiņu.

2011.gada 8.novembrī sūdzības iesniedzējs vērsās ar iesniegumu par uzziņas sniegšanu Rīgas pilsētas Īres valdē, kurā tika lūgts izdot uzziņu, kā rīkoties situācijā, kad dzīvojamo ēku objektīvu iemeslu dēļ nav iespējams nodrošināt ar apkuri.

Rīgas pilsētas Īres valdes 2011.gada 6.decembra atbildes vēstulē Nr.DMVI-11-940-ap, atsaucoties uz Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 31.oktobra spriedumu lietā Nr.A42684409, norādīts, ka Latvijas APK 150.^{3} pants piemērojams gadījumā, ja īrniekam netiek nodrošināta apkures saņemšana, nevis konkrētā veida apkures nodrošināšana, turklāt dzīvojamo telpu iespējams apsildīt arī ar elektrību, kas ir vēl viens no iespējamiem enerģijas veidiem apkures nodrošināšanai.

Ar SIA „Būvelektro Serviss" 2012.gada 19.janvāra aktu konstatēts, ka dzīvojamās ēkas stāvvadu izolācija neatbilst LEK - 25 prasībām, un secināts, ka nepieciešama elektriskās instalācijas nomaiņa visā dzīvojamā ēkā.

2012.gada 31.janvārī sūdzības iesniedzēja saņēma SIA „Būvelektro Serviss" paziņojumu, ka dzīvojamā ēkā elektroapgādes projekts ir iesniegts saskaņošanai AS „Sadales tīkls".

Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka sūdzības iesniedzējs ir veicis visu nepieciešamo, lai neizdarītu administratīvo pārkāpumu.

Sūdzības iesniedzējs pieļauj, ka ir remontdarbi, kurus ir iespējams veikt iedzīvotājiem turpinot dzīvot īrētajās telpās, tomēr, kā jau sūdzības iesniedzējs to ir iepriekš norādījis, sertificēts būveksperts /pers. J/, apsekojot Nekustamo īpašumu, konstatēja, ka ēkas renovācijas darbi, kas saistīti ar nesošo konstrukciju nomaiņu vai pastiprināšanu, atbilstoši celtniecības drošības tehnikas prasībām, veicami no iedzīvotājiem atbrīvotā ēkā vai tās zonā. Minētais eksperta atzinums jau atrodas lietas materiālos. Šo apstākli Administratīvā rajona tiesa nav vērtējusi.

Likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 40.panta otrā daļa nosaka, ka izīrētājs nodrošina dzīvojamās mājas uzturēšanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām būvniecības un higiēnas prasībām, kā arī veic dzīvojamās mājas kapitālo remontu.

Sūdzības iesniedzējs no savas puses veica visas iespējamās darbības, lai tiktu ievērotas iedzīvotāju intereses, drošība un tiktu veiktas visas darbības atbilstoši normatīvo aktu regulējumam, rakstiski informējot iedzīvotājus par Nekustamā īpašuma tehnisko stāvokli, par sastādītajiem atzinumiem un projektiem, un par veicamajiem darbiem.

Tādēļ nav izprotams, kādēļ ne Iestāde, ne arī Administratīvā rajona tiesa nav ņēmusi vērā šo būtisko apstākli.

Iestāde nav veikusi apkures sistēmas apsekošanu, lai pārliecinātos par tehnisko stāvokli un to, vai tehnisku apstākļu dēļ šis pakalpojums var tikt pilnvērtīgi nodrošināts. Iestāde savā lēmumā nav norādījusi apkures nesniegšanas (nenodrošināšanas) iemeslus un tā rašanās cēloņus. Tādējādi nav ievērots būtisks tiesību princips, proti, nevainīguma prezumpcija. Izlemjot jautājumu par sūdzības iesniedzēja vainu, jāievēro nevainīguma prezumpcija, nevienu nevar atzīt par vainīgu, administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīt, kamēr viņa vaina nav pierādīta likumā noteiktajā kārtībā. Visas pamatotās šaubas par vainu, kuras nav iespējams novērs, jāvērtē par labu sūdzības iesniedzējam.

Nepamatots ir Iestādes secinājums, ka sūdzības iesniedzējs ar nodomu nenodrošināja siltuma padevi Nekustamajam īpašumam, kā arī, ka sūdzības iesniedzējs nav centies risināt radušos situāciju. Iestādei un Administratīvajai rajona tiesai tika iesniegta virkne pierādījumu, kas apliecina, ka sūdzības iesniedzējs ir meklējis visus iespējamos veidus, kā nodrošināt nama iedzīvotājus ar siltumu.

Administratīvā rajona tiesa savā 2013.gada 7.novembra spriedumā norādījusi, ka „izskatāmajā lietā sūdzības iesniedzējs nav nodrošinājusi apkures saņemšanu, turklāt no lietas faktiskajiem apstākļiem neizriet, ka apkures sniegšanas atjaunošana būtu neiespējama." Citētais norāda uz to, ka tiesa nav iedziļinājusies lietas materiālos, jo sūdzības iesniedzējs ir iesniedzis visus iespējamos ekspertu atzinumus, kas norāda uz to, ka sūdzības iesniedzējs bija spiests veikt visas nepieciešamās darbības, lai nepasliktinātos nama stāvoklis un tas neapdraudētu īrniekus.

Sūdzības iesniedzējs no savas puses ir veicis visas iespējamās darbības, lai pasargātu, iedzīvotāju intereses. Sūdzības iesniedzējs, atbilstoši normatīvo aktu prasībām un regulējumam, ir piedāvājis iedzīvotājiem kompensācijas un citas līdzvērtīgas dzīvojamās platības uz kapitālā remonta laiku, bet diemžēl iedzīvotāji no šāda sadarbības varianta uz to brīdi atteicās. Bez tam, kā jau tika norādīts, kapitālo remontu nevarēja veikt, ja Nekustamajā īpašumā dzīvoja iedzīvotāji. Līdz ar to, sūdzības iesniedzējam un iedzīvotājiem nespējot vienoties par citas, pagaidu dzīvesvietas, ierādīšanu, nebija iespējams uzsākt kapitālo remontu un nodrošināt Nekustamajā īpašumā pamatpakalpojumus.

Papildus sūdzības iesniedzējs vēlas norādīt, ka uz lietas izskatīšanas brīdi ar visiem nama īrniekiem bija noslēgtas vienošanās par kompensāciju izmaksām un īpašumu labprātīgu atbrīvošanu.

Līdz ar to var secināt, ka šīm personām šajā lietā izskatāmais jautājums vairs nav aktuāls. Bez tam, parakstītās vienošanās satur nosacījumu, ka, saņemot kompensāciju, iedzīvotājam nav un turpmāk arī nebūs nekādu pretenziju par dzīvojamās telpas izmantošanu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 13.pantā ietverto samērīguma principu, labumam, ko sabiedrība iegūst ar ierobežojumiem, kas uzlikti adresātam, ir jābūt lielākam nekā viņa tiesību un tiesisko interešu ierobežojumam. Būtisku privātpersonas tiesību un tiesisko interešu ierobežojumi ir attaisnojami tikai ar nozīmīgu sabiedrības labumu. Šajā gadījumā, Iestāde, izdodot administratīvo aktu, ir piemērojusi sodu – LVL 1200, kas ir pārlieku bargs, ņemot vērā šajā sūdzībā izklāstītos lietas faktiskos apstākļus. Sūdzības iesniedzēja ieskatā, tas ir labticīgi veicis tiesību aktos uzliktos pienākumus.

Rīgas domes Administratīvā komisija, kā arī cietušie /pers. D/, /pers. M/, /pers. F/ viedokli par apelācijas sūdzību nav iesnieguši.

Viedokli par apelācijas sūdzību ir iesniegusi cietusī /pers. G/. Cietusī uzskata, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota sekojošu iemeslu dēļ.

Par to, ka /adrese/ nama iedzīvotāji 2011./2012.gada apkures sezonā netiks nodrošināti ar siltumu, sūdzības iesniedzēja nebrīdināja. Pirms apkures sezonas uzsākšanas kompensācija vai cita līdzvērtīga dzīvojamā platība, atbilstoši normatīvo aktu prasībām, netika piedāvāta.

Uzskata, ka 2012.gada 30.maija Vienošanās ar /pers. G/ par dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanu Nr.30/05/12-1, neatbrīvo apelācijas sūdzības iesniedzēju no pamatpakalpojuma, t.i., apkures nodrošināšanas īrniekam.

Saskaņā ar Latvijas APK 289.^{21} panta otro daļu 2013.gada 5.decembrī tika pieņemts lēmums par administratīvās pārkāpuma lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Apstākļus, kas liecinātu par nepieciešamību apelācijas sūdzību izskatīt tiesas sēdē, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija (turpmāk – tiesu kolēģija), nekonstatē.

Pārbaudījusi administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, izvērtējusi pārsūdzētā sprieduma pamatojumu un apelācijas sūdzībā izteiktos argumentus, tiesu kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzība ir noraidāma, bet pārsūdzētais spriedums atstājams negrozīts.

Tiesu kolēģija uzskata par nepieciešamu norādīt, ka Latvijas APK ietvertais materiālo un procesuālo tiesību normu kopums ir pilnīgs un izsmeļošs, līdz ar ko nav ņemama vērā apelācijas sūdzībā iekļautā atsauce uz Administratīvā procesa likumu. Uz šādu likuma izpratni pēc grozījumiem Latvijas APK, kas stājās spēkā 2009.gada 1.janvārī, ir norādījis arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, uzsverot, ka Administratīvā procesa likuma piemērošana šajā lietu kategorijā kopš minētā datuma nav paredzēta *(piemēram, skat. 2009.gada 26.novembra lēmumu SKA-791/2009; 2010.gada 29.marta lēmumu SKA-14/2010)*.

Tiesu kolēģija, atzīst, ka Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 7.novembra sprieduma pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams.

Tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, vispusīgi novērtējusi pierādījumus un pamatoti atzinusi, ka AS /sabiedrība A/ ir izdarījusi Latvijas APK 150.^{3} pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu. Līdz ar to tiesu kolēģija saskaņā ar Latvijas APK 289.^{13} panta trešo daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un to neatkārto.

Tiesu kolēģija secina, ka apelācijas sūdzība pēc būtības satur tos pašus argumentus, kuri ir vērtēti un pamatoti noraidīti tiesas spriedumā, līdz ar ko atkārtota sūdzības argumentu pārvērtēšana nav nepieciešama.

Papildus tiesu kolēģija norāda sekojošo.

Latvijas APK 150.^{3} pantā ir paredzēta atbildība par pamatpakalpojumu nesniegšanu dzīvojamās telpas īrniekam, ja likums nosaka pienākumu sniegt šādus pakalpojumus.

Lietā nav strīda par to, ka starp sūdzības iesniedzēju un īrniekiem /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/, /pers. G/, /pers. H/ pastāvēja īres tiesiskās attiecības un, ka administratīvā pārkāpuma protokolos norādītajā vietā un laikā /adrese/ nama dzīvokļos Nr. 1, 10, 15, 23, 28, 33 sūdzības iesniedzējs nenodrošināja īrniekus ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 11.^{3} panta pirmās daļas

1.punktā minēto pamatpakalpojumu - apkuri.

Lietā ir strīds par to, vai sūdzības iesniedzējam bija iespējams nodrošināt īrniekus ar minēto pamatpakalpojumu ņemot vērā nama /adrese/ , tehnisko stāvokli.

Latvijas APK 150.^{3} panta mērķis ir nodrošināt līdzsvaru starp izīrētāju un īrnieku, neļaujot izīrētājam pārmērīgi izmantot īpašnieka varu.

Tiesu kolēģija uzskata, ka par attaisnojumu pamatpakalpojuma - apkures nenodrošināšanai nevar būt sūdzības iesniedzēja arguments, ka to neļāva mājas /adrese/ sliktais tehniskais stāvoklis.

Šādas izīrētāja tiesības nesniegt pamatpakalpojums no likuma „Par dzīvojamo telpu īri" tiesību normām neizriet.

Sūdzībā norādīts, ka sūdzības iesniedzējs no savas puses ir veicis visas iespējamās darbības, lai pasargātu, iedzīvotāju intereses un atbilstoši normatīvo aktu prasībām un regulējumam, ir piedāvājis iedzīvotājiem kompensācijas un citas līdzvērtīgas dzīvojamās platības uz kapitālā remonta laiku, bet diemžēl iedzīvotāji no šāda sadarbības varianta uz to brīdi atteicās.

Tiesu kolēģija šādam sūdzības iesniedzēja viedoklim nevar pievienoties, jo likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 28.^{4} panta pirmā daļa nosaka, ka ja dzīvojamās mājas (dzīvojamās telpas), izņemot denacionalizētās vai likumīgajam īpašniekam atdotās mājas, īpašnieks (izīrētājs) ir pieņēmis lēmumu veikt tās kapitālo remontu un to nevar veikt, īrniekam dzīvojot mājā vai lietojot attiecīgo telpu, izīrētājs var izbeigt dzīvojamās telpas īres līgumu, ierādot īrniekam un viņa ģimenes locekļiem citu līdzvērtīgu dzīvojamo telpu un minētā panta ceturtā daļa nosaka, ka izbeidzot īres līgumu šā panta pirmajā un otrajā daļā paredzētajos gadījumos, īrnieks brīdināms rakstveidā vismaz trīs mēnešus iepriekš.

No dzīvojamās ēkas /adrese/ tehniskās apsekošanas atzinuma izriet, ka par ēkas neapmierinošo tehnisko stāvokli un to, ka ēkai ir jāveic kapitālremonts, sūdzības iesniedzēja tika informēts jau 2011.gada 21.martā (1.sēj., l.l.10-14), taču neskatoties uz to, sūdzības iesniedzēja nerīkojās atbilstoši likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 28.^{4} panta pirmajā daļā noteiktajam un jautājumu par apkures pieslēgšanu sāka risināt tikai 2011.gada oktobra mēnesi, kad lūdza AS „Komunālprojekts" sniegt mājas /adrese/ tehniskās apsekošanas atzinumu un SIA „G&K siltums" veikt dzīvojamās ēkas apkures sistēmas apakšējās sadales tehnisko vērtējumu, proti, jau pēc 2011./2012.gada apkures sezonas sākuma.

Pastāvot iepriekš norādītajiem apstākļiem, tiesu kolēģija uzskata, ka sūdzības iesniedzēja arguments, ka ir veicis visu nepieciešamo, lai neizdarītu administratīvo pārkāpumu, ir nepamatots un noraidāms.

Tāpat administratīvā pārkāpuma lietas materiālos nav pierādījumi, ka kompensācija un līdzvērtīgas dzīvojamās platības ierādīšana, īrniekiem tika piedāvāta vēl pirms 2011./2012.gada apkures sezonas sākuma, likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 28.^{4} panta pirmajā daļā noteiktajā termiņā.

Savukārt fakts, ka uz brīdi, kad lieta tika izskatīta pirmās instances tiesā, proti, 2013.gada 7.novembrī, ar visiem īrniekiem bija noslēgtas vienošanās par kompensāciju izmaksām un īpašuma labprātīgu atbrīvošanu, nevar būt likumīgs pamats atbrīvot sūdzības iesniedzēju no atbildības par Latvijas APK 150.^{3} pantā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu.

Ņemot vērā iepriekš minēto tiesu kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa pamatoti ir atzinusi, ka AS /sabiedrība A/ administratīvā pārkāpuma protokolos norādītajā laikā un vietā ir izdarījis Latvijas APK 150.^{3} pantā paredzēto pārkāpumu, par ko ir sodīta atbilstoši Latvijas APK 32.panta nosacījumiem.

Par Latvijas APK 150.^{3} pantā paredzēto pārkāpumu juridiskai personai uzliek naudas sodu līdz četrpadsmit tūkstoš *euro*.

Ņemot vērā īrnieku skaitu, kuriem netika nodrošināta dzīvojamās telpas apkure, tiesu kolēģija uzskata, ka sūdzības iesniedzējam uzliktais naudas sods EUR 1707,45 (LVL 1200) nav atzīstams par pārāk bargu un nesamērīgu.

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{21} pantu, 289.^{22} pantu, 289.^{12} panta otrās daļas 1.punktu, tiesu kolēģija

nosprieda

Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 7.novembra spriedumu atstāt negrozītu, bet AS /sabiedrība A/ apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnese I.Vīgante

Tiesneses I.Logina

I.L.Zemīte